

Notitie

Contactpersoon M. (Maikel) Aragon van den Broeke MSc

Datum 8 maart 2013

Kenmerk N002-1206812XAB-kmi-V01-NL

Update quickscan flora en fauna locatie de Boo

Oplegnotitie ecologische beoordeling ten behoeve van de huidige stand van zaken (november 2012) op planlocatie De Boo in Utrecht

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van Jebber C.V. heeft Tauw opnieuw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor het herontwikkelen van de voormalige bedrijfslocatie De Boo in Utrecht. Deze notitie is een oplegnotitie horend bij de eerder uitgevoerde quickscan met kenmerk R001-1206812XAB-ibs-V01 [Tauw, 2012]. De situatie in het plangebied is dusdanig gewijzigd ten opzichte van het eerdere rapport dat een nieuwe beoordeling noodzakelijk was. De huidige situatie van het plangebied, omvang en aspecten van de beoogde ingreep zijn nader beschreven in hoofdstuk 2.

In deze rapportage wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Welke natuurwetgeving is van belang en vormt het kader van deze toetsing?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met deze wetgeving?
- Welke consequenties zijn daar aan verbonden?
- Wat betekent dit voor de verdere uitvoering?

1.2 Natuurwetgeving

De huidige natuurwetgeving kan worden onderverdeeld in soortbescherming en gebiedsbescherming.

Soortbescherming wordt gewaarborgd door de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Voor alle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten is toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Gebiedsbescherming wordt gewaarborgd door de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) en de Wet op de Ruimtelijke Ordening (Wro). De NB-wet beschermt Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten. Voor activiteiten met een mogelijk effect op deze gebieden is toetsing aan de NB-wet noodzakelijk.

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een gebied dat is aangewezen als Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op circa acht kilometer afstand van het plangebied. Gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is toetsing van de beoogde ontwikkeling aan de Natuurbeschermingswet 1998 niet noodzakelijk.

In de Wro is de planologische bescherming van gebieden, die zijn aangemerkt als *Ecologische Hoofdstructuur*, vastgelegd. Toetsing hieraan vindt primair plaats bij ruimtelijke procedures en andere vergunningaanvragen. Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een gebied dat is aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als EHS is gelegen ten oosten van het plangebied (Ecologische verbindingszone, EVZ, op circa 700 meter afstand). Gezien de lokale aard van de ontwikkeling en de afstand tot gebieden die zijn aangemerkt als Ecologische Hoofdstructuur vindt derhalve geen toetsing aan de EHS plaats.

Samengevat is in deze notitie, in het kader van de natuurbeschermingswetgeving, alleen de Flora- en faunawet van toepassing.

1.3 Methode

De mogelijke aanwezigheid van beschermde planten- en/of diersoorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en –data
- Een oriënterend veldbezoek op 8 november 2012
- Eerder uitgevoerde quickscan voor het plangebied [Tauw, 2012]
- Expert judgement

Het oriënterende veldbezoek betreft geen volledige inventarisatie, maar is erop gericht te controleren in hoeverre beschermde soorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen of in hoeverre de locatie op dit moment voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen. Op basis van het oriënterende veldbezoek, habitateisen van soorten, verspreidingsgegevens en deskundigenoordeel is inzichtelijk gemaakt welke (strik) beschermde soorten daadwerkelijk in of nabij het plangebied verwacht worden en/of aantoonbaar aanwezig zijn op basis van recente inventarisaties. De beoogde ontwikkeling is vervolgens getoetst op deze (strik) beschermde soorten.

1.3.1 Onderzoekskwaliteit

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie ten aanzien van de aanwezige soorten soms niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige ecologen wordt onze onderzoekskwaliteit zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is Tauw aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advieswerk uitvoeren en ecologisch onderzoek verrichten. Het Netwerk Groene Bureaus werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus.

2 Plangebied en ontwikkeling

2.1 Huidige situatie

Het plangebied in Utrecht (zie figuur 2.1 voor de locatie) bestaat op dit moment volledig uit vergraven grond (zie figuur 2.2). Er zijn geen gebouwen of groenstructuren in het plangebied aanwezig. Alleen aan de oostzijde van het plangebied staan enkele bomen (Briljantlaan). Deze bomen blijven gehandhaafd. Het plangebied grenst aan de westzijde aan de Vaartsche Rijn. De oever bestaat uit een stenen kade.

Figuur 2.1 Ligging plangebied (globaal begrensd). Het plangebied is, in tegenstelling tot de situatie op de luchtfoto, niet meer bebouwd.

Figuur 2.2 Impressie van de huidige situatie in het plangebied. Foto's genomen d.d. 8-11-2012

2.2 Beoogde ontwikkeling

Jebber C.V. heeft de locatie verworven met als doel om woningen te realiseren voor starters op de woningmarkt. Op de locatie is nieuwbouw van circa 250 starterswoningen en circa 1.700 m² aan commerciële ruimte gepland.

3 Flora- en faunawet: soorten en toetsing

In de Flora- en faunawet wordt onderscheid gemaakt in drie tabellen beschermde soorten: tabel 1-soorten (algemeen), tabel 2-soorten (beschermde) en tabel 3-soorten (strikt beschermd). Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer, onderhoud of gebruik. Deze soorten worden in deze notitie niet specifiek benoemd.

In dit hoofdstuk zijn in eerste instantie de door de Flora- en faunawet beschermde soort(groep)en beschreven die niet in het plangebied kunnen voorkomen. Dit is op basis van verschillende literatuurbronnen en een oriënterend veldbezoek bekeken. Vervolgens is beschreven welke beschermde soorten wel in de huidige situatie van het plangebied (kunnen) voorkomen. Voor deze soort(groep)en is direct getoetst of er, veroorzaakt door de beoogde ontwikkeling in het plangebied, negatieve effecten verwacht worden.

3.1 Uitgesloten soortgroepen

Op basis van het oriënterend veldbezoek d.d. 8 november 2012, habitateisen van soorten en actuele verspreidingsgegevens wordt de aanwezigheid van de volgende strikt beschermde soortgroepen in het plangebied op voorhand met zekerheid uitgesloten:

Grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden.

In onderstaande tekst wordt per soortgroep kort en bondig beschreven waarom deze niet aanwezig (kunnen) zijn in het plangebied.

- Grondgebonden zoogdieren: op grond van het aanwezige biotoop in het plangebied en recente verspreidingsgegevens, worden alleen algemeen voorkomende beschermde soorten verwacht (tabel 1 van de Flora- en faunawet). Denk hierbij vooral aan muizen.
- Vleermuizen: op grond van het aanwezige biotoop in het plangebied (bebouwing en geschikte bomen voor vleermuisverblijfplaatsen ontbreken), worden geen belangrijke functies van vleermuizen in het plangebied verwacht. Er zal hooguit een incidenteel aanwezig (foeragerend of passerend) individu in het plangebied aanwezig zijn. Door uitvoering van de beoogde ontwikkeling worden vleermuizen niet aangetast.
- Amfibieën: in het plangebied is door de afwezigheid van oppervlaktewater geen geschikt voortplantingsbiotoop voor amfibieën aanwezig. In theorie kunnen amfibieën zich voor de winterperiode ingraven in het aanwezige zand in het plangebied. Echter, (strikt) beschermde amfibiesoorten komen op basis van recente verspreidingsgegevens niet in de omgeving van het plangebied voor.

- Reptielen: in het plangebied worden beschermde reptielen, door de afwezigheid van geschikt biotoop, niet verwacht.
- Vissen: vanwege het ontbreken van geschikt biotoop (geschikt oppervlaktewater ontbreekt) in het plangebied kan de aanwezigheid van (strikt) beschermde vissoorten worden uitgesloten. De Vaartsche Rijn is overigens wel potentieel geschikt voor beschermde vissoorten, maar de (effecten van de) werkzaamheden reiken niet tot en met deze watergang.
- Ongewervelden: uit zowel literatuurgegevens als het oriënterend veldbezoek blijkt dat het niet aannemelijk is om (strikt) beschermde ongewervelde diersoorten zoals (strikt) beschermde dagvlinders, libellen en kevers in het plangebied te verwachten [Bos *et al.*, 2006; Dijkstra *et al.*, 2002]. Geschikt leefgebied waarin dergelijke soorten kunnen voorkomen is niet aanwezig in het plangebied.

Groenbeleid gemeente Utrecht

Het plangebied ligt niet binnen de bestaande of te ontwikkelen groenstructuur van de gemeente Utrecht¹. Wel grenst het plangebied aan deze groenstructuur. De Vaartse Rijn is namelijk opgenomen als onderdeel van deze groenstructuur. Er zijn vanuit de gemeente geen doelen op het gebied van bomen, ecologie of groen geformuleerd voor het plangebied.

3.2 Flora

De huidige omstandigheden in het plangebied lenen zich niet voor de meeste beschermde plantensoorten, met uitzondering van de kademuur. Werkzaamheden aan de kademuur worden echter niet uitgevoerd, waardoor negatieve effecten op beschermde flora worden uitgesloten.

Indien het plangebied in ongebruikt raakt, is het na verloop van tijd echter wel mogelijk dat beschermde plantensoorten zich (via windverspreiding van zaden) vestigen in het plangebied. Hier dient rekening mee gehouden te worden.

3.3 Vogels

De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een bijzondere status: alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd tijdens de broedperiode. De broedperiode loopt grofweg van half maart tot half juli, maar ook buiten deze periode zijn in gebruik zijnde nesten en de functionele omgeving hiervan beschermd. Tevens zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd, de zogenaamde categorie 1-4 soorten. Ook is er een aantal vogelsoorten, de zogenaamde categorie 5-soorten, die geen (directe) jaarronde bescherming genieten, maar waarvan inventarisatie wel gewenst is indien de soort kan voorkomen en negatieve effecten kan ondervinden van de voorgenomen ontwikkeling.

¹ Gemeente Utrecht (2007), Groenstructuurplan Utrecht - Stad en land verbonden

Algemene broedvogels

De planlocatie biedt in theorie geschikte nestplaatsen voor algemene (pionier) broedvogels zoals kleine plevieren en enkele meeuwensoorten. In het zand in het plangebied en eventueel de schaarse vegetatie die in het voorjaar gaat ontstaan, kunnen diverse soorten vogels tot broeden komen. Om verstoring te voorkomen dienen de werkzaamheden in het plangebied gestart te worden ruim vóór aanvang van het broedseizoen. Het broedseizoen loopt grofweg van half maart tot half juli, maar ook buiten het broedseizoen zijn in gebruik zijnde nesten en de functionele omgeving beschermd. Indien pas in het broedseizoen gestart wordt met de werkzaamheden, dient het plangebied voorafgaand daaraan door een ter zake kundige gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van de in gebruik zijnde nesten. Wanneer er broedende vogels aanwezig zijn, dient gewacht te worden tot na het broedseizoen.

Vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie (categorie 1-5)

Vogelsoorten van categorie 1 t/m 5 worden niet in het plangebied verwacht. Geschikte elementen voor al deze soorten zijn niet aanwezig.

4 Conclusies

In opdracht van de Jebber C.V. heeft Tauw opnieuw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor de beoogde herontwikkeling van het voormalige bedrijventerrein De Boo in Utrecht. Op het perceel wordt beoogd nieuwbouw van woningen en bedrijfsruimten te realiseren. Op dit moment is er sprake van een braakliggend terrein.

Het onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een natuurtoets, waarbij literatuuronderzoek gecombineerd met een oriënterend veldbezoek, een globale effectanalyse van (strikt) beschermde flora en fauna in en nabij het plangebied oplevert. De wetgeving die van toepassing is, is de Flora- en faunawet.

Op grond van de beschikbare gegevens zijn de volgende conclusies getrokken:

- Op de kademuur in het plangebied zijn mogelijk beschermde planten aanwezig. Werkzaamheden aan deze kademuur vinden echter niet plaats. Negatieve effecten op beschermde flora treden niet op
- De beoogde werkzaamheden worden beschouwd als een voor algemene broedvogels versturende activiteit. Om verstoring te voorkomen dient de start van de werkzaamheden in het plangebied plaats te vinden ruim vóór aanvang van het broedseizoen. Het broedseizoen loopt grofweg van half maart tot half juli, maar ook buiten het broedseizoen zijn in gebruik zijnde nesten en de functionele omgeving beschermd. Indien pas in het broedseizoen gestart kan worden met de werkzaamheden, dient het plangebied voorafgaand aan de werkzaamheden door een ter zake kundige gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten. Wanneer er broedende vogels aanwezig zijn, dient gewacht te worden tot na het broedseizoen
- Negatieve effecten op overige soorten of soortgroepen worden met zekerheid uitgesloten
- Gedurende de werkzaamheden is voor alle in het plangebied aanwezige dier- en plantensoorten de zorgplicht van kracht. Er is geen ontheffing nodig voor de mogelijk aanwezige tabel 1-soorten

5 Bronnen

5.1 Literatuur

[Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay., I. Wynhoff en De Vlinderstichting, 2006]
De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

[Dijkstra, K.D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar & M.J.T. van der Weide, 2002]
De Nederlandse Libellen (Odonata), Nederlandse fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

[Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers R, 2010]
Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2009. Stichting RAVON, Nijmegen. Rapport 2009-27.

[Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]
Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Limpens, H., Twisk, P., Veenbaas, G., 2004]
Met vleermuizen overweg. Uitgave Dienst Weg- en Waterbouw, Delft, en Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Arnhem. 24 pp.

[LNV, Dienst Regelingen, 2009]
Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Inclusief Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, en Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Kenmerk ffw2009.corr.046. 25 augustus 2009.

[Tauw, 2012]
Quickscan flora en fauna locatie de Boo, Utrecht. Ecologische beoordeling ten behoeve van de herontwikkeling van locatie de Boo in Utrecht. 21 mei 2012. Rapport met kenmerk: R001-1206812XAB-ibs-V01.

5.2 Internetbronnen

www.rijksoverheid.nl

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.provincie-utrecht.nl

www.zoogdieratlas.nl

www.sovon.nl